КН0723-2

ПЛАН ЗА ОЦЕНКА НА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ” 2021–2027

Съфинансирано от Европейския съюз

КН0723-2

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на използваните съкращения ... 3
1. ВЪВЕДЕНИЕ ... 4
2. ЦЕЛИ И ОБХВАТ ... 5
2.1. Цели ... 5
2.2. Обхват ... 5
3. РАМКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ... 5
3.1. Институционална рамка ... 5
3.2. Изграждане на административен капацитет за провеждане на процеса по оценка ... 8
3.3. Използване и разпространение на резултатите от оценките ... 8
3.4. Общ бюджет ... 9
3.5. Стратегия за управление на качеството ... 9
4. ПЛАНИРАНИ ОЦЕНКИ ... 11
4.1. Обосновка ... 11
4.2. График на провеждане ... 12
4.3. Характеристики на планираните оценки ... 15
4.4. Събиране и използване на данни ... 15
4.5. Описание на планираните оценки ... 16
4.6. Изменение на Плана за оценка ... 39

Списък на използваните съкращения

ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕСФ+	Европейски социален фонд плюс
ЕФСУ	Европейски фондове при споделено управление
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИСУН 2020	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020
КН	Комитет за наблюдение
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НАП	Национална агенция за приходите
НАПОО	Национална агенция за професионално образование и обучение
НОИ	Национален осигурителен институт
НСИ	Национален статистически институт
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
ОКТП	Оценка, комуникация и техническа помощ
ОП РЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020
ПРЧР	Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027
УО	Управляващ орган

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В съответствие с чл. 44, параграф 1 от Регламент (ЕС) 1060/2021, с цел да се подобри качеството на разработване и изпълнение на програмите, държавата членка или Управляващият орган прави оценка на програмите въз основа на един или няколко от следните критерии: ефективност, ефикасност, относимост, съгласуваност и добавена стойност от Съюза. Оценките могат да обхващат и други приложими критерии като приобщаване, недискриминация и видимост и могат да включват повече от една програма.

Оценките подпомагат и вземащите решения при оформянето на стратегията за развитие на Програмата, осигуряват информация за това какво работи и какво не, както и позволяват да се види какво е постигнато с подкрепата от Европейския съюз.

Като отправна основа за разработването на документа послужиха:

- Насоки на ЕК за мониторинг и оценка на европейската политика по сближаване, Европейски социален фонд;
- Насоки на ЕК за Плановете за оценка 2014-2020;
- Насоки на ЕК за изготвяне на техническо задание за извършване на оценка на въздействието (Приложение 1 към Насоки на ЕК за Плановете за оценка 2014-2020);
- Насоки на ЕК за управление на качеството на оценки, възложени на външни оценители (Приложение 2 към Насоки на ЕК за Плановете за оценка 2014-2020);
- Насоки на ЕК за оценка на Инициативата за младежка заетост;
- Наръчник на ЕК за оценка на социално-икономическото развитие EVALSED;
- Практически насоки на ЕК за Управляващите органи на програми, съфинансирани от ЕСФ: Подготовка и възлагане на контрафактуална оценка на въздействието;
- Насоки на ЕК за преглед на рамката за изпълнение и резерва за изпълнение през периода 2014–2020;
- Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика;
- Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) 1296/2013;
- COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT Performance, monitoring and evaluation of the European Regional Development Fund, the Cohesion Fund and the Just Transition Fund in 2021-2027 SWD(2021) 198 final.

2. ЦЕЛИ И ОБХВАТ

2.1. Цели

Ролята на Плана за оценка на Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 е да послужи за стратегическа рамка на оценките за програмния период, обслужваща следните цели:

- да се подобри качеството на оценките посредством подходящо планиране, вкл. чрез идентифициране и събиране на необходимите за оценката данни;
- да се улесни управлението на Програмата и вземането на решения по отношение на политиките на базата на резултатите от проведени оценки;
- да улесни обобщаването на резултати от съфинансираните от ЕСФ+ интервенции на ниво ЕС;
- да гарантира финансирането, необходимо за провеждането на оценки.

2.2. Обхват

Планът за оценка обхваща ОП РЧР 2014-2020 и ПРЧР 2021-2027, съфинансирани съответно от ЕСФ и ЕСФ+.

3. РАМКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

3.1. Институционална рамка

Основни участници в процеса на управление, планиране и координация на процеса по оценка на Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 са както следва:

Управляващ орган

Отдел „Оценка, комуникация и техническа помощ” в Главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти“ на Министерството на труда и социалната политика е звеното, отговорно за изпълнение на дейностите по оценка. Отдел ОКТП е функционално независимо[1] от звената в УО, отговорни за програмиране, договаряне, верификация, осчетоводяване и контрол, като във функциите му не влизат такива, свързани с изпълнение на ОП РЧР или ПРЧР. Към настоящия момент ръководителят на отдела е и председател на Направляващата експертна група за оценки.

През годините – от първия програмен период до настоящия, УО успя да изгради екип, който да разполага с експерти, които да подготвят, провеждат, управляват и контролират оценките. Съставът на този екип е стабилен, като към настоящия момент УО разполага с петима експерти с изграден опит в тази дейност. Един от заместник главните директори вече трети програмен период се занимава с управлението на оценките и има отговорност и към настоящия момент по наблюдение и контрол на тази дейност.

Също така отделът включва трима служители, които са отговорни за провеждане на обществените поръчки, включително за възлаганите за външно изпълнение оценки. При обявяване на обществена поръчка за извършване на оценка те работят в тясно

[1] Като общо правило, функционална независимост в рамките на една и съща институция може да се допусне, когато звеното, извършващо оценките не е в йерархична връзка със звеното/звената, отговорно/и за изпълнението на Програмата.

сътрудничество със служителите, отговорни за управление на оценките на Програмата. Техническите спецификации, изискванията към екипите за извършване на оценката и методиките за избор на изпълнител, както и изискванията към изпълнителите на оценката се подготвят от лицата, отговорни за управление на оценките на ПРЧР.

При избор на външни оценители, в зависимост от съответната оценка/изследване, в техническите спецификации се залагат изисквания, които да гарантират функционална независимост на експертите, които ще осъществяват дейностите.

Основните задачи на УО в процеса на извършване на оценки включват:

- изготвя и прилага процедури за създаване и събиране на данни, необходими за извършването на оценки, включително и на данни, свързани с общите и специфичните за програмата показатели;
- осигурява средствата, необходими за извършване на оценки;
- изготвя План за оценка на Програмата и неговите евентуални изменения;
- осигурява извършването на оценки, включително за оценяване на ефективност, ефикасност, относимост, съгласуваност и добавена стойност от Съюза, както и други приложими критерии като приобщаване, недискриминация и видимост;
- осигурява административен капацитет за изпълнението на дейностите по оценка;
- осигурява включването на партньорите в работата по оценката на Програмата в рамките на Комитета за наблюдение;
- представя за одобрение от страна на Комитета за наблюдение Плана за оценка и всяко негово изменение, както и напредъка по изпълнението на Плана в регламентираните срокове;
- представя за разглеждане на Комитета за наблюдение всички проведени оценки преди изпращането им на Европейската комисия;
- запознава Комитета за наблюдение с резултатите от оценки, проведени от Европейската комисия и касаещи Програмата;
- изготвя технически задания за извършване на оценки от външни, вътрешни или смесени екипи от оценители, както и методики за избор на изпълнител при външно възлагане на оценките;
- самостоятелно извършва оценки;
- организира и координира оценките, извършвани от външни оценители;
- гарантира, че дейностите по оценка се изпълняват в съответствие с професионалните и етичните стандарти, в частност:
  - провежданите оценки са безпристрастни, т.е. екипът по оценка не е участвал в разработването, изпълнението или цялостното управление на операциите, които са предмет на оценка;
  - мнението на заинтересованите страни, включително по отношение на качеството и точността на провежданата оценка, се отчита на всеки етап от процеса;
  - на екипите от оценители е гарантирана възможността свободно и независимо да изготвят и представят своите заключения;

- носи отговорност за публикуване на докладите от проведените оценки и разпространение на резултатите от тях;
- в резултат на проведените оценки прави предложения за промяна в съдържанието на Програмата или в начина на управление;
- осигурява процедури за предприемане на последващи действия в резултат на проведени оценки, в съответствие с правилата за ЕСФ+ и проследява тяхното изпълнение.

<u>Направляваща експертна група за оценки</u>

Направляващата експертна група е сформирана със Заповед №РД-02-39/14.03.2023 г. на Ръководителя на Управляващия орган и в състава ѝ са включени представители на:

- Управляващия орган / отдел ОКТП;
- държавни институции, имащи отношение към областите на интервенция на ПРЧР;
- Национален статистически институт;
- дирекциите в МТСП, имащи отношение към областите на интервенция на ОП РЧР 2014-2020 и ПРЧР 2021-2027.

Направляващата група има за задача да подпомага процеса по оценка на Програмата и гарантира качеството на провежданите оценки посредством:

- съгласуване на Плана за оценка на ПРЧР, на планираните оценки и основните въпроси в тях, както и на информацията която би могла да бъде предоставена за оценката от институциите/звената, представлявани от членовете на направляващата експертна група;
- съгласуване на техническите спецификации за извършване на оценки от външни, вътрешни или смесени екипи от оценители;
- подпомагане на външните, вътрешни или смесени екипи от оценители чрез осигуряване на данни, информация, документи и др.;
- даване на становища и коментари по доклади, отчети и други документи, свързани с оценките.

В случай на особено важни или трудни за изпълнение от методологическа гледна точка оценки, в състава на Направляващата експертна група ще бъдат включвани допълнително външни за екипа от оценители и администрацията експерти, притежаващи доказана експертиза и репутация в съответната област.

<u>Комитет за наблюдение</u>

Комитетът за наблюдение за програмния период 2021-2027 г. е сформиран със Заповед №РД-02-40 от 17.03.2023 г. и включва представители на институциите, отговорни за разработването и провеждането на политики в сферите на намеса на ПРЧР, както и представители на социалните партньори, национално представителни организации на хората с увреждания, НСОРБ, неправителствени организации, НСИ, УНИЦЕФ и др. Основните му задачи по отношение на извършването на оценки на Програмата са:

- преглед и одобрение на Плана за оценка и всяко негово изменение, както и проследяване на напредъка по изпълнението на Плана;
- разглеждане на информация от Управляващия орган за резултатите, заключенията и препоръките от извършените оценки, както и за действията, предприети за изпълнение на препоръките;
- консултиране на УО по всяко изменение на програмата, предложено от УО, включително в резултат на извършена оценка.

Постоянна междуведомствена работна група за оценка на Европейските структурни и инвестиционни фондове

Със Заповед №Р-211/26.09.2022 г. на заместник министър-председателя по управление на европейските средства е сформирана постоянна междуведомствена работна група за оценка на Европейските структурни и инвестиционни фондове, включваща представители на Централното координационно звено, Управляващите органи и Националния статистически институт.

Функциите и задачите, които изпълнява групата са да подпомага Управляващите органи при разработването на плановете за оценка, координира изпълнението на оценките, осигурява обмен на добри практики между Управляващите органи и участва в обсъждания на инициативите на Европейската комисия по отношение на оценката на ЕСИФ и ЕФСУ.

3.2. Изграждане на административен капацитет за провеждане на процеса по оценка

С оглед гарантиране на ефективното изпълнение на Плана за оценка и специфичните дейности по оценка, през целия програмен период УО ще насочи усилия и към подобряване на административния капацитет на експертите, които са отговорни за организиране на процеса по оценка. Тези дейности включват участие в български и международни семинари, курсове и конференции, както и участие в работни групи за обмяна на опит. УО ще споделя информацията за предстоящи курсове и с изпълнителите на оценки, с които има контакт, за да подпомогне и развитието на културата на оценките в България.

Екипът на УО за управление на оценките на Програмата включва както експерти с дългогодишен опит в тази сфера, така и експерти, които отскоро се занимават с такъв вид дейност. По тази причина от интерес ще бъдат както въвеждащи обучения в сферата на оценките, така и по-задълбочени обучения за видовете оценки, методите за оценка и изискванията към тях.

Финансовите ресурси за развитие на административния капацитет на служителите на УО, отговорни за извършването и управлението на оценките, не са включени в бюджета на Плана за оценка и са част от предвидения финансов ресурс за развитие на административния капацитет на УО, който се поема от приоритет „Техническа помощ“.

3.3. Използване и разпространение на резултатите от оценките

Целта на разпространението на резултатите от извършените оценки е да се осигури прозрачност, публичност и достъп на всички заинтересовани страни до препоръките и изводите от тях. Това е важно условие за адекватно отразяване на изводите и резултатите

от оценките в процеса на изпълнение и управление на Програмата, както и за повишаване на общия ефект от проведените оценки.

Оповестяването и разпространяването на резултатите от оценките ще се извършва под формата на:

- представяне на докладите от извършени оценки пред КН;
- публикуване на докладите от извършени оценки и техните резюмета на интернет страницата на УО;
- публикуване на инфографики с основните резултати от извършаните оценки на интернет страницата на УО и социалните медии;
- подготвяне на отделни резюмета с резултатите от оценката според потребностите на различните заинтересовани страни;
- изготвяне на специализирани бюлетини, публикации и прессъобщения относно извършени оценки и тяхното разпространение сред заинтересованите страни или сред широката общественост, включително във Фейсбук страницата и вайбър-канала на Програмата.

Някои от дейностите по разпространяването на резултатите от извършена оценка могат да залегнат в договора с външни оценители.

След одобрението на докладите от УО всички оценки се представят на Комитета за наблюдение, изпращат се на Европейската комисия и се публикуват на интернет страницата на УО.

УО ще изпраща на ЕК чрез системата за електронен обмен на данни (SFC2021) окончателните доклади от извършените оценки, включително използваната методика от оценката, основни изводи и научени уроци. УО предвижда също така да изпраща заедно с окончателните доклад и техническите спецификации, и методиките за избор на изпълнител с цел да се създаде база данни, на основата на която да може да се идентифицират добри практики, използвани от различните държави.

Информация за действията, предприети за изпълнение на препоръките от извършените оценки, се предоставя на Комитета за наблюдение.

3.4. Общ бюджет

Предвидените по Плана финансови ресурси за оценка на ПРЧР са в размер на 1,98 млн. лева (без ДДС) от бюджета на Приоритет „Техническа помощ” на ПРЧР 2021-2027.

3.5. Стратегия за управление на качеството

При изпълнение на дейностите по оценка на Програмата (разписване на технически задания, вътрешни оценки и управление на договори, възложени на външни оценители) УО и Направляващата експертна група се придържат към стандартите за качество, установени в Наръчника на ЕК за оценка на социално-икономическото развитие EVALSED, Насоки на ЕК за изготвяне на техническо задание за извършване на оценка на въздействието и Насоките на ЕК за управление на качеството при външно възлагане на оценки (Приложение 1 и 2 към Насоки на Комисията за изготвяне на Плановете за оценка 2014-2020). Описаната стратегия се основава и на опита на Управляващия орган при планиране, възлагане и изпълнение на оценките през програмни периоди 2007–2013 и 2014-2020 г.

Стратегията за управление на качеството дава информация за целия процес на оценка - от неговото планиране до разпространението и използването на получените резултати. Тя разчита на външни и вътрешни механизми, и включва следните индикативни етапи:

- ***Подготовка (разписване на Технически спецификации, методика за избор на външен изпълнител, изисквания към екипа на оценката)***

Първият етап от стратегията за управление на качеството е изготвянето на технически спецификации, които в максимална степен да конкретизират цялата необходима информация за извършване на оценката, включително детайлно описание на наличните данни за извършването ѝ. За гарантиране качеството на техническите спецификации, те се съгласуват и обсъждат в рамките на Направляващата експертна група. В техническите спецификации се описват и видовете, броят и срокът за предоставяне на всички доклади, както и тяхното съдържание. Също така се препоръчва при изготвянето на оценките да се вземат предвид насоките на основните методологични документи, насочени към извършване на оценки, в това число контрафактуални оценки.

При определяне на изискванията към екипите за извършване на оценката, изискванията са в тях да има задължително експерт/и в сферата, към която е насочена оценката, както и експерти по събиране и обработка на данни. Изисква се екипът да има и опит в извършването на оценки.

За гарантиране на качеството на оценките се прилага подход, при който качеството на техническите предложения на кандидатите е с тегло 70%, а цената - 30%. Всяка документация за възлагане на обществена поръчка включва и детайлно разписана методика за оценяване качеството на подадените оферти, като до отваряне на ценовите предложения се допускат кандидати, които са получили за техническото предложение не по-малко от 66 точки (от общо 100).

Комисията за избор на външен изпълнител се състои от различни експерти с широк профил, като се включват и такива от външни звена за УО, които отговарят за политиките в оценяваната сфера.

- ***Управление на договорите с външни изпълнители за извършване на оценките***

Във всеки договор с външен изпълнител за извършване на оценка се определят оторизирани лица от страна на Управляващия орган и изпълнителя, които са ангажирани с оперативното му изпълнение. Така се постига координация на действията и обмен на информация в изключително кратки срокове и се предприемат необходимите коригиращи действия.

В договора изрично се записва, че възложителят има право да прекрати едностранно договора при неизпълнение на поетите от страна на изпълнителя задължения или да поиска намаление на възнаграждението. Също така, изпълнителят се задължава да отстрани за своя сметка допуснатите недостатъци в процеса на изпълнение на договора, ако такива бъдат констатирани, както и да вземе под внимание коментарите и указанията на възложителя, свързани с изпълнението на предмета на договора.

- ***Очаквани резултати от работата на изпълнителя (встъпителна среща и встъпителен доклад, окончателен доклад, резюме на български и английски език, инфографики с основните резултати от оценката)***

Изпълнението на договора за оценка започва с встъпителна среща между представители на УО, изпълнителя и представители на политикоправещите дирекции в сферата на оценката, на която се обсъждат предстоящите дейности, начинът и графикът за тяхното изпълнение, необходимата информация и данни, срокът за представяне на докладите съгласно изискванията в техническите спецификации, както и други уточняващи въпроси.

Задължително се представя от изпълнителя встъпителен доклад, който следва да включва подробна и конкретна методология и инструментариум, както и детайлен график за изпълнение с обоснована последователност за провеждане на оценката – конкретни методи, инструменти и източници за набиране, анализиране и документиране на информацията. Задължително е докладът да включва и информация за идентифициране на рисковете и проблемите, които могат да възникнат в процеса на извършване на дейностите по оценката, както и предложения за тяхното преодоляване.

Окончателният доклад следва да отразява цялата работа на изпълнителя по изпълнение на договора, като отговаря на изискванията към очакваните резултати, посочени в техническите спецификации. Той трябва като минимум да съдържа описание на използваната методология, анализ по всеки от оценителните въпроси, основни изводи и заключения, както и препоръки за подобряване на подкрепата от ПРЧР в съответната област на намеса.

Всички доклади (встъпителен, междинни и окончателен) се коментират както от екипа на УО, така и от членовете на направляващата експертна група за оценки. Това позволява включването на всички етапи от изпълнението на процеса на лица, ангажирани с разработването и прилагането на политиките в съответната област.

Предвижда се преди края на оценката УО да организира среща между изпълнителите на оценката и заинтересованите страни за представяне и обсъждане на резултатите от нея.

Изпълнителят на оценката подготвя резюме на български и английски език, както и инфографики с основните резултати от оценката.

4. ПЛАНИРАНИ ОЦЕНКИ

4.1. Обосновка

Планът за оценка задава рамката, в която ще бъде оценена подкрепата на ПРЧР 2021-2027 за изпълнението на Европейския стълб на социалните права в сферите „Равни възможности и достъп до пазара на труда“, „Справедливи условия на труд“ и „Социална защита и включване“, както и постигането на целите за устойчиво развитие на ООН и зачитането на основните права и спазване на принципите, признати в Хартата на основните права на ЕС.

Предвижда се извършване на 10 оценки, с които да се оцени приносът на Европейския съюз към политиките в България за гарантирането на равни възможности, равен достъп до пазара на труда, справедливи и качествени условия на труд, социална закрила и приобщаване, по-специално с акцент върху качественото и приобщаващо обучение, ученето през целия живот, инвестициите в децата и младите хора и достъпа до основни услуги.

За всяка оценка е представена следната информация:

- предмет и обосновка на необходимостта от оценката;
- приоритет и специфична цел от ПРЧР;
- тип оценка;
- предлагани методи за извършване на оценката;
- целеви групи, попадащи в обхвата на оценката;
- източници на данни;
- основни въпроси за оценка, които ще бъдат конкретизирани и допълнени при разработване на технически спецификации;
- индикативен период за провеждане на оценката и прогнозна продължителност на дейностите;
- прогнозен бюджет;
- ползватели на резултатите от оценката.

4.2. График на провеждане

Графикът на провеждане на всяка от оценките е подчинен на две основни съображения: а) изискванията за докладване; б) времето на обявяване и приключване на процедурите във всяка от идентифицираните сфери на подкрепа, за които ще бъде оценен приносът на ЕС.

КН0723-2

№	Оценка	Програмен период	Година на приключване на оценката						Прогнозен бюджет без ДДС (лв.)
			2024	2025	2026	2027	2028	2029	
1.	Оценка на процедури, финансирани по REACT-EU по ОП РЧР 2014-2020	2014-2020							100 000
2.	Оценка на напредъка на подкрепата на ПРЧР за целите на междинния преглед на Програмата	2021-2027							160 000
3.	Оценка на подкрепата на ПРЧР 2021-2027 за изпълнението на Европейската гаранция за детето	2021-2027							160 000
4.	Оценка на подкрепата на ПРЧР 2021–-2027 за осъвременяване на знанията и уменията на заетите лица	2021-2027							250 000
5.	Оценка на подкрепата на ЕСФ и ЕСФ+ за деинституционализацията на грижата за възрастни хора и хора с увреждания в България	2014-2020 2021-2027							160 000
6.	Оценка на подкрепата на ПРЧР 2021-2027 за развитие на социални иновации	2021-2027							150 000
7.	Оценка на подкрепата на ПРЧР 2021–-2027 за интеграция на безработни и неактивни лица на пазара на труда	2021-2027							300 000
8.	Оценка на подкрепата на ПРЧР 2021-2027 за социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите	2021-2027							220 000
9.	Оценка на подкрепата на ПРЧР за изпълнението на препоръката „Мост към работни места — укрепване на гаранцията за младежта“ в България	2021-2027							300 000
10.	Оценка на подкрепата на ПРЧР 2021-2027 за подобряване на институционалния капацитет на пазара на труда, в социалната сфера и здравеопазването	2021-2027							180 000

КН0723-2

	ОБЩО:	1 980 000

4.3. Характеристики на планираните оценки

В Плана за оценка е предвидено извършването на оценки, които са насочени, както към оценка на изпълнението (процесна оценка), така и към оценка на въздействието.

Оценките на изпълнението могат да се извършват преди да са приключили оценяваните процедури. При тях се изследват предизвикателствата пред управлението и механизмите на изпълнение на Програмата, напредъка в изпълнението на поставените цели.

Оценките на въздействието измерват ефекта, който може да бъде съотнесен директно и изцяло към изпълнението на дадена интервенция. Те ще бъдат теоретични или контрафактуални, като изборът на вид оценка зависи от вида на данни, с които може да бъде „захранен“ съответният анализ.

4.4. Събиране и използване на данни

Основните източници на данни, които ще бъдат използвани за оценките по Плана са:

А) служебни и публични регистри, в което се включва информация от:

- мониторинговата система на УО (ИСУН 2020) – микроданни за лицата, участвали в оценяваните процедури (пол, възраст, образование, населено място, статут на пазара на труда, принадлежност към уязвими групи на включените лица, информация за участието и информация за статута на лицата при напускане на процедурата); технически и финансови отчети; служебна информация (включително за лицата) относно общите индикатори и индикаторите за изпълнение и резултат, предоставяна от бенефициентите в техническите доклади за изпълнение и набирана от служителите на УО в рамките на процеса на верификация;
- Национална база данни за пазара на труда и ЕСФ - информация за регистрираните безработни лица;
- информационна система на НАП;
- информационна система на НОИ (информация за вид на осигуровката, наличие на регистрация като безработно лице, големина на фирмата според броя осигурени лица, месечен осигурителен доход, длъжност, административна област по регистрация на осигурителя, големина на осигурителя според броя осигурени лица);
- информационна система на Агенцията за хората с увреждания;
- информационна система на Агенцията за социално подпомагане;
- Регистър на социалните предприятия;
- информационна система на Агенция за качеството на социалните услуги;
- Търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел.

Б) друга специфична информация (годишни доклади за изпълнението, оценки, анализи, и др.);

В) дългосрочни индикатори за резултат, събрани на извадков принцип;

Г) данни от Националния статистически институт;

Д) данни от социалните партньори;

Е) теренни проучвания (анкетни проучвания, фокус групи, дълбочинни интервюта) за целите на всяка конкретна оценка;

Ж) Критерии за избор на операции и Условия за кандидатстване по оценяваните процедури.

4.5. Описание на планираните оценки

Планираните оценки са насочени към основните приоритети и специфични цели на ПРЧР. За да се определи техният фокус, е направен литературен обзор на съществуващите анализи за основните сфери на подкрепа на Програмата, както и на съществуващите оценки на мерки, финансирани по ОП РЧР или от държавния бюджет.

№	ОПИСАНИЕ
1.	**Оценка на процедури, финансирани по REACT-EU по ОП РЧР 2014-2020**
Приоритетна ос на ОП РЧР и специфична цел	Приоритетна ос 6 „Подкрепа за преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката“ Специфична цел „Подкрепа за преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката“
Обосновка	Държавите-членки гарантират, че до 31 декември 2024 г. трябва да бъде извършена поне една оценка на използването на средствата по линия на REACT-EU съгласно чл. 1, точка 12 от Регламент (ЕС) 2020/2221 на Европейския парламент и на Съвета от 23 декември 2020 година за изменение на Регламент (ЕС) 1303/2013 по отношение на допълнителните средства и уредбата за изпълнение с цел оказване на помощ за улесняване на преодоляването на последиците от кризата в контекста на пандемията от COVID-19 и социалните последици от нея и за подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU).
Основна цел на оценката	Да се оцени подкрепата на REACT-EU за запазване на заетостта в секторите, засегнати от мерките за противодействие на COVID-19, и за интеграция на пазара на труда на разселените лица от Украйна
Вид	• Оценка на изпълнението/напредъка • Оценка на въздействието
Изпълнение	Външен изпълнител
Целеви групи	• Заети лица в предприятия, самоосигуряващи се лица • Разселени лица от Украйна и техните семейства, с осигурен достъп до пазара на труда, пристигнали в България след 24.02.2022 г.

КН0723-2

Методи за анализ	• Документално проучване • Количествени методи за анализ, в т.ч. контрафактуални методи за анализ на въздействието (могат да бъдат приложени по отношение на измерване на ефектите по отношение на заетите лица, тъй като за тях ще бъде осигурена информация и за контролна група лица от информационната система на НОИ) • Теоретични методи за анализ на въздействието (по отношение на измерване на въздействието на Програмата за интеграцията на пазара на труда на разселените лица от Украйна при невъзможност да се състави контролна група от лица) • Качествени методи за анализ
Източници на данни	• Мониторингова система на УО (микроданни и технически отчети по оценяваните операции от ИСУН 2020) • Информационна система на НОИ (информация за обхванатите по оценяваните процедури лица, както и за контролна група заети лица в секторите, засегнати от мерките за ограничаване на COVID-19) • Теренни проучвания (анкетни проучвания, фокус групи, дълбочинни интервюта) • Годишни доклади на ОП РЧР • Съществуващи анализи и оценки • Критерии за избор на операции и Условия за кандидатстване по оценяваните процедури • Национален статистически институт
Основни въпроси за оценка	• Доколко подкрепата на REACT-EU е спомогнала за запазване заетостта на работниците, служителите и самонаетите лица в секторите, засегнати от въведените мерки срещу разпространението на COVID-19? • Доколко подкрепата по линия на REACT-EU е допринесла за интеграция на пазара на труда на разселените лица от Украйна, получили временна закрила в Република България? • Какви са основните проблеми пред изпълнението на оценяваните процедури от гледна точка на различните участници в процеса на изпълнение (крайни потребители, бенефициенти, УО)? • Каква е добавената стойност от оценяваните процедури от гледна точка на ефекта им, който не би се осъществил без намесата на ЕС?
Период на провеждане и продължителност	2024 г., 8 месеца
Прогнозен бюджет без ДДС	100 000 лв.

Ползватели на резултатите от оценката	• УО • Комитет за наблюдение • Европейска комисия • Политикоправещи дирекции в МТСП в сферата на пазара на труда, Агенция по заетостта и организации, имащи отношение към изпълнението на мерки за подкрепа на заети лица • Социални партньори • Академична общност • Неправителствени организации • Други заинтересовани страни
2.	**Оценка на напредъка на ПРЧР за целите на междинния преглед на Програмата**
Приоритет на ПРЧР и специфична цел	Всички приоритети без Приоритет 5 „Техническа помощ“
Обосновка	В изпълнение на чл. 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060, до 31 март 2025 г. държавите членки имат задължението да направят междинен преглед на всяка програма. Във връзка с това задължение е необходимо да се направи оценка на напредъка на ПРЧР относно постигането на предизвикателствата, набелязани в съответните специфични за България препоръки, приети през 2024 г., както и напредъка при прилагането на принципите на Европейския стълб на социалните права, и напредъка при постигането на междинните цели на Програмата. Също така оценката ще идентифицира основните трудности при изпълнение на Програмата.
Основна цел на оценката	Да се оцени напредъкът в изпълнението на ПРЧР с цел да се подпомогне междинния преглед на Програмата през 2025 г.
Вид	Оценка на изпълнението/напредъка
Изпълнение	Външен изпълнител
Целеви групи	Всички целеви групи, на които се предоставя подкрепа по Програмата
Методи на анализ	• Документално проучване • Количествени методи за анализ (анализ на индикатори, анализ на средата, мултикритериен анализ и др.) • Качествени методи за анализ (анализ на логиката на интервенция, проучване на казуси, SWOT анализ и др.)

Източници на данни	• Мониторинговата система на УО (микроданни и технически отчети по оценяваните операции от ИСУН 2020; данни за показателите на Програмата, подавани към ЕК) • Национална база данни за пазара на труда и ЕСФ • Информационна система на НОИ • Регистър на социалните предприятия • Информационна система на Агенция за социално подпомагане • Информационна система на Агенция за хората с увреждания • Информационна система на Агенция за качеството на социалните услуги • Теренни проучвания (анкетни проучвания, фокус групи, дълбочинни интервюта) • Съществуващи анализи и оценки • Критерии за избор на изпълнител и насоки за кандидатстване по оценяваните процедури • Национален статистически институт
Основни въпроси за оценка	• Какъв е приносът на ПРЧР към напредъка по отношение на осигуряване на равни възможности и достъп до пазара на труда в България? • Какъв е приносът на ПРЧР към напредъка по отношение на осигуряване на справедливи условия на труд в България? • Какъв е приносът на ПРЧР към напредъка по отношение на осигуряване на осигуряване на социална закрила и приобщаване в България? • Какъв е напредъкът на ПРЧР при постигането на междинните цели на Програмата? • Какви са основните трудности при изпълнение на Програмата? • Какво може да се подобри в подхода на осигуряване на подкрепа от ПРЧР от гледна точка на по-добро насочване на съществуващите процедури или по-добро достигане до целевите групи?
Период на провеждане и продължителност	2025 г., 5 месеца
Прогнозен бюджет без ДДС	160 000 лв.
Ползватели на резултатите от оценката	• УО • Комитет за наблюдение • Европейска комисия

	• Държавни институции и организации, имащи отношение към областите на намеса на ПРЧР • Социални партньори • Работодатели • Общини • УНИЦЕФ • Доставчици на социални услуги • Обучителни организации и центрове за професионално обучение • Неправителствени организации • Академична общност • Други заинтересовани страни
3.	**Оценка на подкрепата на ПРЧР 2021-2027 за изпълнението на Европейската гаранция за детето**
Приоритет на ПРЧР и специфична цел	Приоритет 2 „Социално включване и равни възможности“ Специфична цел 3 „Подобряване на равния и навременен достъп до качествени и устойчиви услуги на достъпна цена, включително услуги, които стимулират достъпа до жилищно настаняване и ориентирани към индивида грижи, включително здравеопазване; модернизиране на системите за социална закрила, включително насърчаване на достъпа до социална закрила, като се обръща особено внимание на децата и групите в неравностойно положение; подобряване на достъпността, включително за хората с увреждания, ефективността и устойчивостта на системите за здравеопазване и на услугите за полагане на дългосрочни грижи“
Обосновка	България е една от седемте държави, в които се изпълняваха пилотни проекти за прилагането на Европейската гаранция на детето. В изпълнение на Гаранцията е приет План за действие в изпълнение на Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета за създаване на Европейска гаранция за детето (2030), чието изпълнение ще бъде подкрепено от ПРЧР, като са предвидени 81,2 млн. лв. Подкрепата на Програмата е насочена към подобряването на грижата за деца в ранна детска възраст; подобряването на компетенциите на медицинските и немедицинските специалисти в областта на майчиното и детско здраве; развитието на социални и интегрирани здраво-социални услуги с цел превенция на усложненията при деца с увреждания и хронични заболявания; подобряването на достъпа до социални услуги за деца и техните семейства; развитието на подкрепа на младежите, напускащи системата за алтернативна грижа; подобряването на капацитета на системата за закрила на детето; осигуряването на достъпна информация; превенцията на ранните бракове.

	Тъй като Гаранцията за детето е пилотна програма за ЕС, е необходимо да бъдат оценени ефектите от подкрепата на ПРЧР за постигане на нейните цели.
Основна цел на оценката	Да се оцени приносът на ЕСФ+ за изпълнение на Европейската гаранция за детето в България
Вид	• Оценка на изпълнението/напредъка • Оценка на въздействието
Изпълнение	Външен изпълнител
Целеви групи	• Деца в нужда и техните семейства • Деца с увреждания • Деца и младежи, включително с увреждания, ползващи социални услуги и техните семейства • Младежи, напускащи системата за алтернативна грижа
Методи	• Документално проучване • Количествени методи за анализ (анализ на индикатори, анализ на средата, мултикритериен анализ и др.) • Качествени методи за анализ (анализ на логиката на интервенция, проучване на казуси, SWOT анализ и др.) • Теоретични методи за анализ на въздействието
Източници на данни	• Мониторингова система на УО (микроданни и технически отчети по оценяваните операции от ИСУН 2020; данни за показателите на ПРЧР, подавани към ЕК) • Информационна система на Агенция за социално подпомагане • Информационна система на Агенция за качеството на социалните услуги • Теренни проучвания (анкетни проучвания, фокус групи, дълбочинни интервюта) • Съществуващи анализи и оценки • Критерии за избор на операции и Условия за кандидатстване по оценяваните процедури • Национален статистически институт
Основни въпроси за оценка	• По какъв начин ПРЧР е спомогнала за постигането на целите, заложени в Европейската гаранция за детето? • Какви са положителните и/или отрицателни промени, породени косвено от изпълнението на оценяваните мерки? • По какъв начин оценяваните мерки допринасят за подобряване на качеството на живот на децата в нужда?

	• По какъв начин оценяваните процедури допълват мерките за изпълнение на Европейската гаранция на детето, които са финансирани с други източници? • Каква е добавената стойност от оценяваните процедури от гледна точка на ефекта им на национално и регионално равнище, който не би се осъществил без намесата на ЕС?
Период на провеждане и продължителност	2026 г., 8 месеца
Прогнозен бюджет без ДДС	160 000 лв.
Ползватели на резултатите от оценката	• УО • Комитет за наблюдение • Европейска комисия • Политикоправещи дирекции в МТСП в сферата на социалното включване и равните възможности, Агенция за социално подпомагане, Агенция за качеството на социалните услуги, Държавна агенция за закрила на детето и организации, имащи отношение към прилагане на Европейската гаранция за детето • Неправителствени организации • УНИЦЕФ • Доставчици на социални услуги • Общини • Академична общност • Други заинтересовани страни
4.	**Оценка на подкрепата на ПРЧР 2021–2027 за осъвременяване на знанията и уменията на заетите лица**
Приоритет на ПРЧР и специфична цел	Приоритет 1 „Насърчаване на заетостта и развитието на умения“ Специфична цел 4 „Насърчаване на адаптирането на работниците, предприятията и предприемачите към промените, на активен живот за възрастните хора и остаряване в добро здраве, както и на здравословна и добре приспособена работна среда, която отчита рисковете за здравето“ Специфична цел 5 „Насърчаване на ученето през целия живот, по-специално гъвкавите възможности за повишаване на квалификацията и за преквалификация за всички, като се вземат предвид предприемаческите и цифровите умения, по-доброто предвиждане на промените и изискванията за нови умения в зависимост от нуждите на пазара, улесняването на преходите в професионалното развитие и насърчаването на професионалната мобилност“

Обосновка	В резултат от навлизането на дигитализацията и автоматизацията в социално-икономическия живот се очаква голяма част от работните места да изчезнат, като в същото време ще се появят нови работни места, които ще изискват съвсем нови умения. Непрекъснатите промени все повече скъсяват жизнения цикъл на придобитите знания и умения и налагат тяхното непрекъснато обновяване. Въпреки че към момента българската икономика се отличава с относително технологично изоставане спрямо останалите европейски страни, в бъдеще се очакват промени в характера на работните места, което ще окаже влияние върху потребностите от умения на работната сила. Динамичните промени в технологиите и производствата налагат непрекъснато осъвременяване на знанията и уменията на заетите лица, особено на тези, които са в нарастващ риск от загуба на работа поради преструктуриране, закриване на неекологични дейности и др. По тази причина ПРЧР подпомага инвестициите в умения, съобразени с потребностите на пазара на труда, с фокус върху общи и специфични цифрови умения и „зелени“ умения. Също така финансира обучения за намаляване на разликите в компетенциите между различните възрастови групи по отношение на ИКТ умения и STEM[2] умения. Задълбочаващият се недостиг от работна сила, вкл. такава с подходящи умения е голямо предизвикателство, пред което е изправен пазарът на труда в България. Важността на този проблем налага да се оцени приносът на Програмата за подобряване на знанията и уменията на заетите лица.
Основна цел на оценката	Да се оцени приносът на ЕСФ+ за подобряване на уменията и знанията на заетите лица в България
Вид	• Оценка на изпълнението/напредъка • Оценка на въздействието
Изпълнение	Външен изпълнител
Целеви групи	• Заети, включително самостоятелно заети лица • Желаещи да стартират стопанска дейност, вкл. субекти на социалната и солидарна икономика • Работодатели
Методи	• Документално проучване • Количествени методи за анализ, в т.ч. анализ на индикатори, анализ на средата, мултикритериен анализ, контрафактуални методи за анализ (информация за заетите лица, участвали в оценяваните процедури, както и за контролна група заети лица) и др.

[2] от англ. *Science, Technology, Engineering, and Mathematics*

	• Качествени методи за анализ (анализ на логиката на интервенция, проучване на казуси, SWOT анализ и др.) • Теоретични методи за анализ на въздействието
Източници на данни	• Мониторингова система на УО (микроданни и технически отчети по оценяваните операции от ИСУН 2020, данни за показателите на ПРЧР, подавани към ЕК) • Информационна система на НОИ (информация за заплащане и длъжност на заетите лица, участвали в оценяваните процедури, както и за контролна група заети лица) • Информационна система на НАП • Теренни проучвания (анкетни проучвания, фокус групи, дълбочинни интервюта) • Съществуващи анализи и оценки • Критерии за избор на операции и Условия за кандидатстване по оценяваните процедури • Национален статистически институт
Основни въпроси за оценка	• Какво мотивира работници/служители и компании да участват в субсидирани обучения? Какви са техните цели? Каква роля играе недостигът на квалифицирани работници или намеренията да се осигурят квалифицирани работници в компаниите? • До каква степен знанията и уменията, предадени в квалификациите, помагат на участниците в ежедневната им работа? Кои аспекти на ползите, свързани с ежедневната работа, могат да бъдат идентифицирани? • До каква степен се подобрява професионалното положение на заетите след тяхното допълнително обучение? При кои групи участници подобренията настъпват в по-голяма степен? Кои са факторите, които влияят върху промените в професионалната ситуация? • Успява ли финансирането да достигне до хора и работодатели, които са по-малко заинтересовани от допълнително обучение? Възможно ли е тези групи служители да бъдат по-ангажирани в по-нататъшно обучение? • Доколко подкрепата от ЕСФ+ е спомогнала за придобиване на „зелени“ и дигитални умения? • Гарантирано ли е спазването на хоризонталните принципи (равенство между половете, недискриминация и равни възможности и екологична устойчивост)?
Период на провеждане и продължителност	2026 г., 10 месеца

Прогнозен бюджет без ДДС	250 000 лв.
Ползватели на резултатите от оценката	• УО • Комитет за наблюдение • Европейска комисия • Политикоправещи дирекции в МТСП в сферата на пазара на труда, Агенция по заетостта, НАПОО и организации, имащи отношение към подобряване конкурентоспособността на заетите лица • Социални партньори • Обучителни организации и центрове за професионално обучение • Академична общност • Работодатели • Други заинтересовани страни
5.	**Оценка на подкрепата на ЕСФ и ЕСФ+ за деинституционализацията на грижата за възрастни хора и хора с увреждания в България**
Приоритет на ПРЧР и специфична цел	Приоритет 2 „Социално включване и равни възможности“ Специфична цел 3 „Подобряване на равния и навременен достъп до качествени и устойчиви услуги на достъпна цена, включително услуги, които стимулират достъпа до жилищно настаняване и ориентирани към индивида грижи, включително здравеопазване; модернизиране на системите за социална закрила, включително насърчаване на достъпа до социална закрила, като се обръща особено внимание на децата и групите в неравностойно положение; подобряване на достъпността, включително за хората с увреждания, ефективността и устойчивостта на системите за здравеопазване и на услугите за полагане на дългосрочни грижи“
Приоритетна ос на ОП РЧР и специфична цел	Приоритетна ос 2 „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване“ Специфична цел 2 „Намаляване броя на възрастните и хората с увреждания, настанени в институции чрез предоставяне на социални и здравни услуги в общността, включително услуги за дългосрочна грижа“
Обосновка	В изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа ПРЧР ще продължи и през програмен период 2021-2027 г. да подкрепя процеса на деинституционализацията на грижата за възрастните хора и хората с увреждания чрез процедури, насочени към осигуряване на равен достъп до услуги, вкл. за дългосрочна грижа и повишаване на качеството и разширяване на обхвата на предоставяните социални и здравно-социални услуги.

	Поради голямото обществено значение на този социален проблем за България е необходимо да се направи оценка, която да анализира приноса на ЕСФ+ към деинституционализацията на грижата за възрастните хора и хората с увреждания в България. През програмен период 2014-2020 г. е оценен приносът на ЕСФ+ към деинституционализацията на грижата за деца и младежи в България, като тези оценки ще послужат като основа за определяне на фокуса на настоящата оценка.
Основна цел на оценката	Да се оцени приносът на ЕСФ и ЕСФ+ за деинституционализацията на грижата за възрастни хора и хора с увреждания в България
Вид	• Оценка на изпълнението/напредъка • Оценка на въздействието
Изпълнение	Външен изпълнител
Целеви групи	• Лица в неравностойно положение и техните семейства, вкл. възрастни и хора с увреждания • Възрастни, включително с увреждания, ползващи социални услуги и техните семейства • Служители на доставчици на социални и интегрирани здравно-социални услуги; лица, заети в услуги за резидентна грижа; други заети лица, имащи отношение към системата за социална закрила
Методи	• Документално проучване • Количествени методи за анализ (анализ на индикатори, анализ на средата, мултикритериен анализ и др.) • Качествени методи за анализ (анализ на логиката на интервенция, проучване на казуси, SWOT анализ и др.) • Теоретични методи за анализ на въздействието
Източници на данни	• Мониторингова система на УО (микроданни и технически отчети по оценяваните операции от ИСУН 2020; данни за показателите на ПРЧР, подавани към ЕК) • Информационна система на Агенцията за социално подпомагане • Информационна система на Агенцията за качеството на социалните услуги • Теренни проучвания (анкетни проучвания, фокус групи, дълбочинни интервюта) • Годишни доклади на ОП РЧР • Съществуващи анализи и оценки • Критерии за избор на операции и Условия за кандидатстване по оценяваните процедури

KH0723-2

Основни въпроси за оценка	• Какъв е приносът на подкрепата от ЕСФ и ЕСФ+ към процеса на деинституционализацията на грижата за възрастни хора и хора с увреждания в България? • Какви са положителните и/или отрицателни промени, породени косвено от изпълнението на оценяваните процедури? • По какъв начин оценяваните процедури допринасят за независим живот на възрастните хора и хората с увреждания? • По какъв начин подкрепата от ЕСФ и ЕСФ+ допълва останалите мерки в страната, насочени към деинституционализацията на грижата за възрастни хора и хора с увреждания в България? • Каква е добавената стойност от оценяваните процедури от гледна точка на ефекта им, който не би се осъществил без намесата на ЕС?
Период на провеждане и продължителност	2027 г., 8 месеца
Прогнозен бюджет без ДДС	160 000 лв.
Ползватели на резултатите от оценката	• УО • Комитет за наблюдение • Европейска комисия • Политикоправещи дирекции в МТСП в сферата на социалното включване и равните възможности, Агенция за социално подпомагане, Агенция за социални услуги и организации, имащи отношение към деинституционализацията на грижата за възрастни хора и хората с увреждания в България • Неправителствени организации • Доставчици на социални услуги • Общини • Академична общност • Други заинтересовани страни
6.	**Оценка на подкрепата на ПРЧР 2021-2027 за развитие на социални иновации**
Приоритет на ПРЧР и специфична цел	Приоритет 4 „Социални иновации“ Специфична цел 1 „Подобряване на достъпа до трудова заетост и мерки за активизиране за всички лица, търсещи работа, и най-вече за младите хора, по-специално чрез изпълнението на гаранцията за младежта, за дългосрочно безработните и групите в неравностойно положение на пазара на труда и за неактивните лица, както и чрез насърчаване на самостоятелната заетост и социалната икономика“

	Специфична цел 2 „Подобряване на равния и навременен достъп до качествени и устойчиви услуги на достъпна цена, включително услуги, които стимулират достъпа до жилищно настаняване и ориентирани към индивида грижи, включително здравеопазване; модернизиране на системите за социална закрила, включително насърчаване на достъпа до социална закрила, като се обръща особено внимание на децата и групите в неравностойно положение; подобряване на достъпността, включително за хората с увреждания, ефективността и устойчивостта на системите за здравеопазване и на услугите за полагане на дългосрочни грижи“
Обосновка	През програмен период 2021-2027 г. ПРЧР ще подкрепя прилагането на иновативни решения в съответствие с чл. 14 т. 1 от Регламент (ЕС) 2021/1057 като за целта е програмиран Приоритет 4 с бюджет 20 млн. лв. Предвиждат се дейности, насочени към установяването и анализирането на иновативни решения чрез експериментиране и въвеждане на социални иновации с цел имплементиране на иновативни подходи, допринасящи за повишаване ефективността на мерките в областта на пазара на труда и социалното включване. Тъй като това е иновативен елемент в Програмата, както и за да се идентифицират работещи и приложими иновативни решения от подкрепените по линия на ЕСФ+ в България, е необходимо да бъде направена оценка.
Основна цел на оценката	Да се оцени приносът на ЕСФ+ за разработването и тестването на иновативни решения, насочени към важни проблеми на политиките в сферата на пазара на труда и социалното включване.
Вид	• Оценка на изпълнението/напредъка • Оценка на въздействието
Изпълнение	Външен изпълнител
Целеви групи	• Неактивни и безработни лица, вкл. продължително безработни • Младежи • Маргинализирани общности като ромите • Лица в неравностойно положение • Лица, заети в организации, субекти на социалната и солидарна икономика • Заети лица, вкл. самонаети • Лица в неравностойно положение и техните семейства • Деца в нужда и техните семейства • Деца, младежи и възрастни, включително с увреждания, ползващи социални услуги и техните семейства

	• Служители на доставчици на социални и интегрирани здравно-социални услуги; лица, заети в услуги в резидентна грижа; други заети лица, имащи отношение към системата за социална закрила
Методи	• Документално проучване • Количествени методи за анализ (анализ на индикатори, анализ на средата, мултикритериен анализ и др.) • Качествени методи за анализ (анализ на логиката на интервенция, проучване на казуси, SWOT анализ и др.) • Теоретични методи за анализ на въздействието
Източници на данни	• Мониторингова система на УО (микроданни и технически отчети по оценяваните операции, съдържащи описания на направените иновации и на постигнатите от тях резултати, от ИСУН 2020; данни за показателите на ПРЧР, подавани към ЕК) • Теренни проучвания (анкетни проучвания, фокус групи, дълбочинни интервюта) • Съществуващи анализи и оценки • Критерии за избор на операции и Условия за кандидатстване по оценяваните процедури
Основни въпроси за оценка	• По какъв начин въведените иновативни практики и модели са допринесли за изпълнение на целите на приоритетите на Програмата, към които са насочени? • Какви иновативни инструменти и модели при предоставянето на услуги за представителите на различни целеви групи са апробирани с помощта на финансираните по ЕСФ+ процедури? • Има ли иновативни решения, които могат да бъдат успешно приложени на национално ниво? Какви фактори биха благоприятствали или възпрепятствали приложението им на национално ниво?
Период на провеждане и продължителност	2027 г., 6 месеца
Прогнозен бюджет без ДДС	150 000 лв.
Ползватели на резултатите от оценката	• УО • Комитет за наблюдение • Европейска комисия • Политикоправещи дирекции в МТСП в сферата на пазара на труда и социалното включване, Агенция по заетостта, Агенция за социално подпомагане, Агенция за социални услуги и организации, имащи отношение към пазара на труда и социалното включване

	• Неправителствени организации • Академична общност • Други заинтересовани страни
7.	**Оценка на подкрепата на ПРЧР 2021–2027 за интеграция на безработни и неактивни лица на пазара на труда**
Приоритет на ПРЧР и специфична цел	Приоритет 1 „Насърчаване на заетостта и развитието на умения“ Специфична цел 1 „Подобряване на достъпа до трудова заетост и мерки за активизиране за всички лица, търсещи работа, и най-вече за младите хора, по-специално чрез изпълнението на Гаранцията за младежта, за дългосрочно безработните и групите в неравностойно положение на пазара на труда и за неактивните лица, както и чрез насърчаване на самостоятелната заетост и социалната икономика“ Приоритет 2 „Социално включване и равни възможности“ Специфична цел 1 „Поощряване на активното приобщаване с оглед на насърчаването на равните възможности, недискриминацията и активното участие и по-добрата пригодност за работа, по-специално за групите в неравностойно положение“
Обосновка	Към момента равнището на безработица в България е сред най-ниските в Европа (5,5%), но въпреки това броят на неактивните лица на възраст 15-64 навършени години възлиза на 1147,1 хил. души. Същевременно основни пречки пред включването на пазара на труда на безработни и неактивни лица са: ниско образование; липса на квалификация; наличие на увреждане; умения, несъответстващи на изискванията на пазара на труда. Значимият финансов ресурс, насочен за подпомагане на интеграцията на пазара на труда на безработните и неактивни лица в България, налага да бъде извършена оценка на тази подкрепа.
Основна цел на оценката	Да се оцени приносът на ЕСФ+ за успешната интеграция на безработните и неактивни лица на пазара на труда в България
Вид	• Оценка на изпълнението/напредъка • Оценка на въздействието
Изпълнение	Външен изпълнител
Целеви групи	• Безработни, вкл. продължително безработни • Неактивни лица • Лица в неравностойно положение, хора с увреждания, лица с основно и по-ниско образование и/или без квалификация • Мигранти • Желаещи да стартират стопанска дейност, вкл. субекти на социалната и солидарна икономика

	• Търсещи работа лица, вкл. в социалната сфера • Лица, заети в социални предприятия/организации, субекти на социалната и солидарна икономика
Методи	• Документално проучване • Количествени методи за анализ, в т.ч. анализ на индикатори, анализ на средата, мултикритериен анализ, контрафактуални методи за анализ (за анализ на въздействието при безработните лица на база на информацията от информационната система на НОИ и от Национална база данни за пазара на труда и ЕСФ) и др. • Теоретични методи за анализ на въздействието – тази група методи ще бъде използвана за оценяване на ефектите от подкрепата на Програмата при неактивните лица • Качествени методи за анализ (анализ на логиката на интервенция, проучване на казуси, SWOT анализ и др.)
Източници на данни	• Мониторингова система на УО (микроданни и технически отчети по оценяваните операции от ИСУН 2020; данни за показателите на ПРЧР, подавани към ЕК) • Национална база данни за пазара на труда и ЕСФ (информация за безработните и неактивни лица, участвали в оценяваните процедури, както и за контролна група безработни лица) • Информационна система на НОИ (информация за безработните, участвали в оценяваните процедури, както и за контролна група безработни лица) • Регистър на социалните предприятия • Информационна система на Агенцията за хората с увреждания • Теренни проучвания (анкетни проучвания, фокус групи, дълбочинни интервюта) • Съществуващи анализи и оценки • Критерии за избор на операции и Условия за кандидатстване по оценяваните процедури • Национален статистически институт
Основни въпроси за оценка	• В каква степен подкрепата на ПРЧР е спомогнала за успешната интеграция на уязвимите групи на пазара на труда? • По какъв начин характеристики като възраст и образование са оказали влияние върху интеграцията на пазара на труда на обхванатите в процедурите лица? • По какъв начин оценяваните процедури допълват мерките, насочени към интеграция на уязвимите лица на пазара на труда, които са финансирани от националния бюджет? • Каква част от лицата биха се включили на пазара на труда без подкрепата на ЕСФ+?

	• Наблюдават ли се ефекти на изместване и заместване? • Оценяваните процедури могат ли да се определят като ефикасни от гледна точка на съотношението между постигнати резултати и направени разходи?
Период на провеждане и продължителност	2028 г., 10 месеца
Прогнозен бюджет без ДДС	300 000 лв.
Изисквания за докладване	• УО • Комитет за наблюдение • Европейска комисия • Политикоправещи дирекции в МТСП в сферата на пазара на труда, Агенция по заетостта, НАПОО и организации, имащи отношение към интеграцията на пазара на труда на неактивните и безработни лица • Социални партньори • Обучителни организации и центрове за професионално обучение • Академична общност • Други заинтересовани страни
8.	**Оценка на подкрепата на ПРЧР 2021-2027 за социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите**
Приоритет на ПРЧР и специфична цел	Приоритет 1 „Насърчаване на заетостта и развитието на умения“ Специфична цел 1 „Подобряване на достъпа до трудова заетост и мерки за активизиране за всички лица, търсещи работа, и най-вече за младите хора, по-специално чрез изпълнението на Гаранцията за младежта, за дългосрочно безработните и групите в неравностойно положение на пазара на труда и за неактивните лица, както и чрез насърчаване на самостоятелната заетост и социалната икономика“ Приоритет 2 „Социално включване и равни възможности“ Специфична цел 2 „Насърчаване на социално-икономическата интеграция на маргинализираните общности като ромите“ Приоритет 3 „Насърчаване на младежката заетост“ Специфична цел 1 „Подобряване на достъпа до трудова заетост и мерки за активизиране за всички лица, търсещи работа, и най-вече за младите хора, по-специално чрез изпълнението на Гаранцията за младежта, за дългосрочно безработните и групите в неравностойно положение на пазара на труда и за неактивните

	лица, както и чрез насърчаване на самостоятелната заетост и социалната икономика“
Обосновка	Ниското ниво на образование, големият брой на лица, живеещи в бедност и слабата заетост формират редица предизвикателства пред включването на лицата от маргинализираните общности в социално-икономическия живот на страната. В изпълнение на специфичната цел на ЕСФ+ „Насърчаване на социално-икономическата интеграция на маргинализираните общности като ромите“ от Регламент (ЕС) 2021/1057 в ПРЧР 2021-2027 е предвидена отделна специфична цел в рамките на Приоритет 2, чрез която ще бъдат реализирани операции, насърчаващи равенството, приобщаването и участието на маргинализирани общности като ромите. Също така освен таргетиран, е предвидено използването и на хоризонтален подход, като маргинализираните общности ще бъдат обхванати и от процедурите, финансирани по Специфична цел 1 на Приоритет 1, както и по Приоритет 3. Подкрепата за тези общности се осигурява по отношение на включването им на пазара на труда, достъпа до обучение и образование, борбата с бедността и създаването на предпоставки за по-добро здраве и подобряване на достъпа до жилищно настаняване. Социално-икономическата интеграция на маргинализирани общности като ромите е сред съществените проблеми в България. Поради значимостта на този проблем се предвижда да се извърши оценка на процедурите, насочени към подпомагане на тази интеграция.
Основна цел на оценката	Да се оцени приносът на ЕСФ+ за социално-икономическата интеграция на маргинализирани общности като ромите в България
Вид	• Оценка на изпълнението/напредъка • Оценка на въздействието
Изпълнение	Външен изпълнител
Целеви групи	• Лица, представители на маргинализирани общности като ромите • Уязвими групи • Деца в нужда
Методи	• Документално проучване • Количествени методи за анализ (анализ на индикатори, анализ на средата, мултикритериен анализ и др.) • Качествени методи за анализ (анализ на логиката на интервенция, проучване на казуси, SWOT анализ и др.) • Теоретични методи за анализ на въздействието

Източници на данни	• Мониторингова система на УО (микроданни и технически отчети по оценяваните операции от ИСУН 2020; данни за показателите на ПРЧР, подавани към ЕК) • Национална база данни за пазара на труда и ЕСФ • Информационна система на НОИ • Теренни проучвания (анкетни проучвания, фокус групи, дълбочинни интервюта) • Съществуващи анализи и оценки • Критерии за избор на операции и Условия за кандидатстване по оценяваните процедури • Национален статистически институт
Основни въпроси за оценка	• Доколко подкрепата на ПРЧР е спомогнала за интеграцията пазара на труда на маргинализирани общности като ромите? • В каква степен подкрепата на ПРЧР е довела до подобряване достъпа до социални и здравни услуги на лица от маргинализирани общности като ромите? • Какви са положителните и/или отрицателни промени, породени косвено от изпълнението на оценяваните процедури по отношение на маргинализираните общности като ромите? • Каква е добавената стойност от оценяваните процедури от гледна точка на ефекта им на национално и регионално равнище, който не би се осъществил без намесата на ЕС? • Доколко използването на териториалните подходи при изпълнението на оценяваните процедури е допринесло за социално-икономическата интеграция на маргинализирани общности като ромите в България?
Период на провеждане и продължителност	2028 г., 10 месеца
Прогнозен бюджет без ДДС	220 000 лв.
Ползватели на резултатите от оценката	• УО • Комитет за наблюдение • Европейска комисия • Политикоправещи дирекции в МТСП, Агенция по заетостта, НАПОО и организации, имащи отношение към интеграцията на пазара на труда на маргинализирани общности като ромите • Социални партньори • Неправителствени организации • Академична общност

	• Работодатели • Други заинтересовани страни
9.	**Оценка на подкрепата на ПРЧР за изпълнението на препоръката „Мост към работни места – укрепване на гаранцията за младежта“ в България**
Приоритет на ПРЧР и специфична цел	Приоритет 1 „Насърчаване на заетостта и развитието на умения“ Специфична цел 1 „Подобряване на достъпа до трудова заетост и мерки за активизиране за всички лица, търсещи работа, и най-вече за младите хора, по-специално чрез изпълнението на Гаранцията за младежта, за дългосрочно безработните и групите в неравностойно положение на пазара на труда и за неактивните лица, както и чрез насърчаване на самостоятелната заетост и социалната икономика“ Приоритет 3 „Насърчаване на младежката заетост“ Специфична цел 1 „Подобряване на достъпа до трудова заетост и мерки за активизиране за всички лица, търсещи работа, и най-вече за младите хора, по-специално чрез изпълнението на Гаранцията за младежта, за дългосрочно безработните и групите в неравностойно положение на пазара на труда и за неактивните лица, както и чрез насърчаване на самостоятелната заетост и социалната икономика“
Обосновка	България е една от държавите в ЕС с най-голям относителен дял на младите хора, които не учат и не работят (NEETs), а същевременно голям брой от младежите се сблъскват с много проблеми при започване на работа поради липса на професионален опит и трудови навици, ниска квалификация или липса на мотивация. По тази причина по ПРЧР са предвидени 735,1 млн. лв., обособени в Приоритет 3, за насърчаване на младежката заетост в страната, като подпомагането на интеграцията на младежите на пазара на труда ще бъде обхванатата и от процедурите, финансирани по Специфична цел 1 на Приоритет 1. Целта на подкрепата е да се улесни преходът на младите хора от образование към заетост; да се подобрят уменията и квалификацията им; да се спомогне за намаляване на броя на младите хора, които не са нито в образование или обучение, нито в заетост (NEETs); да се подпомогне включването им в стажове, обучения на работното място и в заетост. От гледна точка на застаряването на работната сила в страната, включването на младите хора на пазара на труда е важно условие за развитието на страната. Важността на този проблем налага да бъде извършена оценка на това доколко Програмата е спомогнала за интеграцията на пазара на труда на младите хора в България. Поради важността на проблема, оценката по ПРЧР ще бъде с по-

	голям фокус върху приноса на Програмата към активирането на младите хора в България.
Основна цел на оценката	Да се оцени подкрепата на ЕСФ+ за изпълнението на инициативата „Мост към работни места – укрепване на гаранцията за младежта“ в България и за намаляване на броя на младежите, които не са нито в образование или обучение, нито работят.
Вид	• Оценка на изпълнението/напредъка • Оценка на въздействието
Изпълнение	Външен изпълнител
Целеви групи	• Безработни младежи, вкл. продължително безработни, с основно и по-ниско образование и без квалификация • Неактивни младежи и младежи, които нито учат, нито работят (NEETs) • Търсещи работа младежи
Методи	• Документално проучване • Количествени методи за анализ, в т.ч. анализ на индикатори, анализ на средата, мултикритериен анализ, контрафактуални методи за анализ (за анализ на въздействието при безработните младежи на база на информацията от информационната система на НОИ и от Национална база данни за пазара на труда и ЕСФ) и др. • Качествени методи за анализ (анализ на логиката на интервенция, проучване на казуси, SWOT анализ и др.) • Теоретични методи за анализ на въздействието (тази група методи ще бъде използвана за оценяване на ефектите от подкрепата на Програмата при неактивните младежи. Причината за теоретичния характер на тази част от оценката е, че към момента в България липсва база данни за неактивните лица, вкл. младежи, които нито учат, нито работят)
Източници	• Мониторингова система на УО (микроданни и технически отчети по оценяваните операции от ИСУН 2020; данни за показателите на Програмата, подавани към ЕК) • Национална база данни за пазара на труда и ЕСФ (информация за участвалите в процедурата безработни и неактивни младежи, както и за контролна група безработни младежи, необхванати в оценяваните процедури) • Информационна система на НОИ (информация за участвалите в процедурата безработни младежи, както и за контролна група безработни младежи, необхванати в оценяваните процедури) • Теренни проучвания (анкетни проучвания, фокус групи, дълбочинни интервюта) • Съществуващи анализи и оценки

	• Критерии за избор на операции и Условия за кандидатстване по оценяваните процедури • Национален статистически институт
Основни въпроси за оценка	• Каква е ролята на процедурите, финансирани по ПРЧР, за изпълнението на Гаранцията за младежта? Как допълват други мерки със същата насоченост? • Доколко подкрепата на ПРЧР е спомогнала за намаляване броя на младите хора в България, които нито учат, нито работят? • Какви са основните трудности при активиране на младите хора? • До каква степен участниците успяват да се интегрират в обучение и/или на пазара на труда след участие в оценяваните процедури? Колко устойчив е преходът на участниците към обучение и/или работа?
Период на провеждане и продължителност	2029 г., 10 месеца
Прогнозен бюджет без ДДС	300 000 лв.
Ползватели на резултатите от оценката	• УО • Комитет за наблюдение • Европейска комисия • Политикоправещи дирекции в МТСП в сферата на пазара на труда, Агенция по заетостта, НАПОО и организации, имащи отношение към интеграцията на пазара на труда на младите хора • Социални партньори • Обучителни организации и центрове за професионално обучение • Академична общност • Други заинтересовани страни
10.	**Оценка на подкрепата на ПРЧР 2021-2027 за подобряване на институционалния капацитет на пазара на труда, в социалната сфера и здравеопазването**
Приоритет на ПРЧР и специфична цел	Приоритет 1 „Насърчаване на заетостта и развитието на умения“ Специфична цел 2 „Модернизиране на институциите и службите, занимаващи се с пазара на труда, с цел оценяване и предвиждане на потребностите от умения и осигуряване на своевременна и съобразена с нуждите помощ, а така също и подпомагане на съответствието между търсенето и предлагането на пазара на труда, на преходите и на мобилността“ Приоритет 2 на ПРЧР „Социално включване и равни възможности“

	Специфична цел 3 „Подобряване на равния и навременен достъп до качествени и устойчиви услуги на достъпна цена, включително услуги, които стимулират достъпа до жилищно настаняване и ориентирани към индивида грижи, включително здравеопазване; модернизиране на системите за социална закрила, включително насърчаване на достъпа до социална закрила, като се обръща особено внимание на децата и групите в неравностойно положение; подобряване на достъпността, включително за хората с увреждания, ефективността и устойчивостта на системите за здравеопазване и на услугите за полагане на дългосрочни грижи“
Обосновка	За да се осигурят ефективни и качествени услуги, е необходимо институциите на пазара на труда, в сферата на социалното включване и здравеопазването да надграждат непрекъснато капацитета си и да модернизират услугите си в съответствие с променящите се условия. Иновативните гъвкави и адаптивни действия по обслужване, както и спазването на стандартите за качествено обслужване на клиентите изисква непрекъсната ефективна допълнителна специализация на служителите в тези институции, специфично и системно обучение, както и самообучение. Фокус на Програмата е и модернизацията и повишаване на капацитета на институциите и заетите в областите на пазара на труда и социалната сфера, вкл. и по отношение на дигитализацията им. Предвиденият финансов ресурс от 222 млн. лв. и важността на направените инвестиции от гледна точка подобряване функционирането на институциите на пазара на труда, в социалната сфера и здравеопазването обуславя необходимостта от оценка на подкрепата от ПРЧР.
Основна цел на оценката	Да се оцени приносът на ЕСФ+ за подобряване на институционалния капацитет на пазара на труда, в социалната сфера и здравеопазването
Вид	• Оценка на изпълнението/напредъка • Оценка на въздействието
Изпълнение	Външен изпълнител
Целеви групи	• Служители в институции и администрации на пазара на труда • Служители в институции/организации/администрации, ангажирани с политиките в социалната сфера • Служители в здравни заведения
Методи	• Документално проучване • Количествени методи за анализ (анализ на индикатори, анализ на средата, мултикритериен анализ и др.)

	• Качествени методи за анализ (анализ на логиката на интервенция, проучване на казуси, SWOT анализ и др.) • Теоретични методи за анализ на въздействието
Източници на данни	• Мониторингова система на УО (микроданни и технически отчети по оценяваните операции от ИСУН 2020; данни за показателите на ПРЧР, подавани към ЕК) • Теренни проучвания (анкетни проучвания, фокус групи, дълбочинни интервюта) • Съществуващи анализи и оценки • Критерии за избор на операции и Условия за кандидатстване по оценяваните процедури
Основни въпроси за оценка	• Подкрепата на ПРЧР довела ли е до повишаване на капацитета и експертизата на служителите в подкрепените институции? • Процедурите, финансирани по ПРЧР, довели ли са до подобряване на достъпността, ефективността и устойчивостта на системите на здравеопазване и на услугите, вкл. и по отношение на дигитализацията им? • В какво се изразяват подобренията в предоставяните услуги на подкрепените институции? Тези подобрения повишават ли удовлетвореността на потребителите на услугите?
Период на провеждане и продължителност	2029 г., 8 месеца
Прогнозен бюджет без ДДС	180 000 лв.
Ползватели на резултатите от оценката	• УО • Комитет за наблюдение • Европейска комисия • Държавни институции и организации на пазара на труда, социалната сфера и здравеопазването • Социални партньори • Академична общност • Други заинтересовани страни
	ОБЩ БЮДЖЕТ НА ПЛАНА ЗА ОЦЕНКА (без ДДС): 1 980 000 лева

4.6. Изменение на Плана за оценка

Така съставеният списък на планирани оценки е индикативен. В процеса на изпълнение на Програмата при възникнала необходимост, по преценка на УО или по

инициатива на други заинтересовани страни е възможно включването на допълнителни оценки, които да допринесат за подобряване на качеството, ефективността и ефикасността на програмата.

При необходимост от изменение на Плана за оценка, УО е отговорен да изготви проект за изменение на Плана и да го изпрати за съгласуване на Направляващата експертна група за оценки и на Постоянната междуведомствена работна група за оценка на Европейските структурни и инвестиционни фондове. След като приключи процесът на съгласуване, УО представя за одобрение проекта за изменения План на Комитета за наблюдение на ПРЧР.